

INFORMACJA

o wynikach kontroli bezpieczeństwa zabawek

Termin: IV kwartał 2016 rok

Cel kontroli: sprawdzenie i ocena, czy wprowadzone do obrotu zabawki (w tym zabawki oferowane przez Internet) spełniają wymagania określone w przepisach rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 20 października 2016 r. w sprawie wymagań dla zabawek¹.

Ponadto w trakcie kontroli zostały sprawdzone zabawki zasilane energią elektryczną, wprowadzone do obrotu po 24 maja 2013 r. Tego rodzaju zabawki dodatkowo podlegają przepisom rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 8 maja 2013 r. w sprawie zasadniczych wymagań dotyczących ograniczenia niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym².

Część I

Spełnianie wymagań określonych w przepisach rozporządzenia MRiF

Zakres podmiotowy kontroli: kontrolami objęto 18 przedsiębiorców, w tym:

- 3 sprzedawców hurtowych,
- 15 placówek sprzedaży detalicznej,
- 0 sklepów wielko powierzchniowych.

Zakres przedmiotowy kontroli: skontrolowano 120 zabawek.

Wyniki kontroli: łącznie zakwestionowano 40 zabawek (33,3 proc. ogółu skontrolowanych).

Stwierdzone niezgodności w zakresie formalnym dotyczyły głównie:

- braku danych producenta – w 22 przypadkach,
- nieprawidłowo wystawionej deklaracji zgodności – w 13 przypadkach,
- braku danych importera – w 6 przypadkach,
- braku instrukcji wymaganej dla zabawek działających na baterie – w 1 przypadku,
- nieprawidłowo sporządzonej instrukcji dla zabawek bateryjnych – w 1 przypadku,
- braku deklaracji zgodności – w 8 przypadkach.

Badania laboratoryjne

W **Specjalistycznym Laboratorium Badania Zabawek w Lublinie** przeprowadzono łącznie badania 7 próbek zabawek, stwierdzając niezgodności w zakresie konstrukcji, wykonania i zastosowanych materiałów w 3 próbkach (42,8 proc. ogółu zbadanych). Dodatkowo 1 zabawkę zakwestionowano z uwagi na nieprawidłowości w oznakowaniu (brak wymaganego ostrzeżenia).

Najczęściej pojawiające się niezgodności polegały na:

¹Dz. U. poz. 1730, dalej także: rozporządzenie MRiF,

²Dz. U. z 2013 r., poz. 547, dalej: rozporządzenie RoHS II.

- obecności podczas badań dostępnego zadzioru powodującego rany i otarcia, co stwarza nadmierne ryzyko urazu;
- pęknięcie obudowy zabawki osłaniającej małe, grzechoczące elementy, co może spowodować wydostanie się małych elementów grzechoczących mieszczących się całkowicie w cylindrze do badania małych części, mogących powodować udławienie lub uduszenie dziecka;
- odłączenie się przyssawek w pociskach podczas próby na rozciąganie, co może stwarzać ryzyko uduszenia dziecka.

W Specjalistycznym Laboratorium Produktów Włókienniczych i Analizy Instrumentalnej w Łodzi przeprowadzono łącznie 7 badań laboratoryjnych zabawek pod kątem występowania ftalanów, stwierdzając przekroczenie dopuszczalnego stężenia ftalanu di(2-etyloheksylu) (DEHP) w 5 zabawkach (71,4 proc zbadanych).

Ftalanu wykryto w 4 lalkach z miękkimi głowami (przekroczenie 33,6%, 27,6%, 27,6%, 22%) i w 1 figurce - koniku (przekroczenie 22,8%).

W Specjalistycznym Laboratorium Produktów Włókienniczych i Analizy Instrumentalnej w Łodzi przeprowadzono 1 badanie laboratoryjne zabawki pod kątem występowania bisfenolu, nie stwierdzając migracji bisfenolu A.

Działania Inspekcji Handlowej: w przypadku niezgodności o charakterze formalnym, które można łatwo wyeliminować, inspektorzy IH występowali do przedsiębiorców, odpowiedzialnych za wprowadzenie zabawki do obrotu, z wnioskiem o podjęcie dobrowolnych działań łącznie 32 razy

Działania UOKiK: w przypadku 8 zabawek inspektorzy IH skierowali do Prezesa UOKiK akta kontroli z wnioskiem o wszczęcie postępowania administracyjnego. Akta kontroli są analizowane.

Część II

Spełnianie wymagań określonych w przepisach rozporządzenia RoHS II

Zakres podmiotowy kontroli: kontrolami objęto 2 przedsiębiorców, w tym:

- 0 sprzedawców hurtowych,
- 2 placówki sprzedaży detalicznej,
- 0 sklepów wielko powierzchniowych.

Zakres przedmiotowy kontroli: skontrolowano 5 zabawek.

Wyniki kontroli: łącznie zakwestionowano 5 zabawki (100 proc. ogółu skontrolowanych).

Stwierdzone niezgodności w zakresie formalnym dotyczyły:

- nieprawidłowo wystawionej deklaracji zgodności – w 3 przypadkach (w tym brak przywołania dyrektywy RoHS II w deklaracji zgodności – w 3 przypadkach),
- niezgodności z wymaganiami § 8 RoHS II – w 4 przypadkach.

Działania Inspekcji Handlowej: w przypadku niezgodności o charakterze formalnym, które można łatwo wyeliminować, inspektorzy IH występowali do przedsiębiorców, odpowiedzialnych za wprowadzenie zabawki do obrotu, z wnioskiem o podjęcie dobrowolnych działań³ łącznie 5 razy (w 3 przypadkach podmioty podjęły działania).

Działania UOKiK: w żadnym przypadku inspektorzy IH nie skierowali do Prezesa UOKiK akt kontroli z wnioskiem o wszczęcie postępowania administracyjnego.

Wnioski:

Porównując z kontrolą zabawek przeprowadzoną w II kwartale 2016r., należy stwierdzić wzrost odsetka stwierdzonych nieprawidłowości o 89,2 pkt. proc. Podczas poprzedniej kontroli zakwestionowano łącznie 17,6 proc. objętych sprawdzeniem zabawek (w II kwartale 2016 r. zakwestionowano 16 zabawek na 91 skontrolowanych).

W przypadku niezgodności o charakterze formalnym najczęściej kwestionowano brak danych producenta i importera (w 22 przypadkach). Niezgodność ta jest ciągle wykrywana od początku obowiązywania przepisów. Kolejną niezgodnością jest nieprawidłowe sporządzanie deklaracji zgodności. W przypadku zabawek elektrycznych kwestionowano brak odniesienia do właściwej normy zharmonizowanej PN EN62115:2005 Zabawki elektryczne. Bezpieczeństwo użytkowania, oraz brak wskazania zgodności z dyrektywą RoHS II. Dodatkowo w deklaracjach zgodności brakowało nazwiska i stanowiska osoby upoważnionej do sporządzenia deklaracji. Stwierdzono brak deklaracji zgodności dla 8 zabawek.

W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych zakwestionowano łącznie 9 zabawek (1 z powodu braku ostrzeżenia) co stanowiło 60% ogólnie zbadanych, w tym:

- 5 zabawek z powodu zawyżonej zawartości ftalanu DEHP negatywnie wpływającego na zdrowie użytkowników
- 3 zabawki z powodu niewłaściwej konstrukcji (pęknięcie obudowy grzechotki, zadziory, odłączenie się przyssawek z pocisków) co powoduje ryzyko zranienia lub uduszenia.

³ art. 40k ust. 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności - Dz. U. z 2014 r. poz. 1645, ze zm.